

QEYRİ-NEFT SEKTORUNUN İNKİŞAFININ DÖVLƏT TƏNZİMLƏNMƏSİNİN VACİBLİYİ HAQQINDA

Nəcəfli V.C., Məmmədov B.A.

(BDU, Tətbiqi riyaziyyat və kibernetika fakültəsi)

vnajaflı2018@gmail.com, behmen.memmedov84@gmail.com

***Xülasə:** Məlumdur ki, yeni iqtisadi inkişaf strategiyasına əsaslanaraq, Azərbaycan Respublikası artıq özünə xas qanunauyğunluqları ilə xarakterizə edilən post-neft dövrünə daxil olmuşdur. Belə ki, milli iqtisadiyyatın beynəlxalq rəqabət qabiliyyətini yüksəltmək, idxaldan asılılığı azaltmaq, qeyri-neft sənayesi məhsullarının ixracını əsaslı şəkildə artırmaq yeni mərhələnin əsas prioritetləri kimi qəbul olunmuşdur..*

***Açar sözlər:** Qeyri-neft sektoru, elektron hökumət, xarici investorlar, milli strategiya*

Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq münasibətlər sistemində sürətlə uyğunlaşması, eləcə də iqtisadiyyatda daim yüksəlişin təmin olunması, ölkədə yoxsulluq səviyyəsinin aşağı düşməsi, iqtisadiyyatın, həmçinin ixracın diversifikasiyasının təmin olunması gələcək 10-15 il müddətində qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafından birbaşa asılı olacaqdır. Qeyri-neft sektorunun daim inkişafı bu sahələrdə istehsal olunan məhsulun rəqabət qabiliyyətliliyinin artmasını tələb edir. Aydındır ki, Azərbaycan Respublikası dünya bazarına əsasən xammal halında neft məhsulları ixrac edir. Dünya bazarına neft ixracının sürətləndirilməsi Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin ilkin vaxtlarında ölkəmizin strateji cəhətdən beynəlxalq iqtisadi münasibətlər sistemində

integrasiyanın başlağıcını qoymuşdur. Tədqiqatlar göstərir ki, bütünlükdə neft sektorunda özəl sektorun üstünlüyü daha çoxdur. Bu birinci növbədə əmlak və mülkiyyətin özəlləşdirilməsi ilə bağlıdır və bazar iqtisadiyyatına keçidin əsas atributu kimi çıxış edir. Xarici investorlar əsasən neft sektoruna investisiya qoyuluşunun reallaşdırılmasına daha çox maraqlı olurlar. Qeyri-neft sektorunun inkişafının artırılması tədbirlərinin reallaşdırılması bir sıra vəziyyətlərdə risklərlə bağlı olduğundan və infstruktural təminatının zəif olmasına görə xarici investorların qeyri-neft sektoruna maraqları bir qədər aşağıdır.

Bütün bu məqsədlərə çatmaq və nəzərdə tutulan işləri sistemli şəkildə həyata keçirmək üçün “Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair 2014-2020-ci illər üçün Milli Strategiya” hazırlanmışdır. Ölkədə rəqəbət davamı və yüksək ixrac potensialı, innovativ informasiya kommunikasiya texnologiyaları sənayesinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində “İnformasiya Texnologiyalarının İnkişafı Dövlət Fondu” və “Yüksək Texnologiyalar Parkı” yaradılmışdır [2]. Bu yeni qurumlar ölkə iqtisadiyyatının güclənməsinə, xarici investisiyaların cəlb edilməsinə, informasiya kommunikasiya texnologiyaları məhsullarının, xidmətlərinin və formalarının genişlənməsinə, innovativ təşəbbüslərə maliyyə dəstəyi vermək istiqamətində mühüm rol oynayır. Ölkədə “Elektron hökumət”in formalaşdırılmasına ciddi diqqət yetirilir və məmur-vətəndaş münasibətlərinin İnformasiya texnologiyaları vasitələrindən istifadə etməklə sadələşdirilməsi, şəffaflaşdırılması bürokratik əngəllərin qarşısının alınmasına xidmət edir. Ölkədə “Elektron hökumət”in zəruri infstrukturaları yaradılmışdır. “Elektron hökumət” portalı artıq fəaliyyət göstərir, dövlət orqanlarının informasiya sistemləri arasında xüsusi infstruktural vasitəsilə informasiya mübadiləsi aparılır, elektron imzanın istifadəsi üçün infstruktural və sertifikat xidmətləri mərkəzləri yaradılmışdır.

Ölkə Prezidentinin “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas faktorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” Fərmanına müvafiq olaraq milli iqtisadiyyatımızın 11 sektoru üzrə bütövlüklə 12 strateji yol xəritəsi təsdiq edilmişdir. Bu mühüm sənədlər ölkəmizin gələcək hədəflərini və nəticə etibarilə inkişaf istiqamətlərini müəyyən edən fundamental sənəd toplusu olmaqla yanaşı yeni inkişaf modelinin əsasını təşkil edir. Strateji yol xətləri həmçinin 2016-2020-ci il üçün iqtisadi inkişaf strategiyasını və tədbirlər planını, 2025-ci ilədək olan dövr üçün uzun müddətli baxışı və nəhayət 2025-ci ildən sonrakı dövrün qarşıya qoyulacaq ən vacib hədəflərini özündə əks etdirir [1].

Ədəbiyyat

1. “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xətlərinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Fərmanı. Bakı, 06 dekabr 2016-cı il.

2. Allahverdiyev H, Qafarov K, Əhmədov Ə. Milli iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsi. Bakı ADİU, 2017, 215s.